

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 51Ek/1208/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118318917
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Fúzy
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6118318917.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: G. Č., P. XX.X.XXXX, X. Y.: E. U. XXXX/XX, XXXXX Y., právne zastúpená: G.. M.. N. W., N., I. C. XXX/X, XXXXX H., proti povinnému: U. Č., P. XX.XX.XXXX, X. Y.: H. XXXX/XX, XXXXX Y., o vymoženie výživného, o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, takto

rozhodol:

I. Súd návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku z a m i e t a.

II. Súd oprávnenému náhradu trov exekučného konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 15.08.2018 domáhal od povinného vymoženiu výživného na základe exekučného titulu - Rozsudok Okresného súdu Bardejov, č. k. 4P/31/2015 - 105 zo dňa 10.5.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 18.5.2018 (ďalej len „Exekučný titul“). Oprávnený sa domáhal vymoženiu zameškaného výživného ku dňu podania návrhu v sume 765,- Eur a bežného výživného v sume 100,- Eur, pričom uviedol, že bežné výživné je vypočítané na základe započítania jednotlivých nárokov voči povinnému.

2. Exekučným titulom súd rozhodol tak, že rozviedol manželstvo oprávnenej a povinného, na čas po rozvoze zveril D.. I. H. Č.S., P. XX.X.XXXX (X. Č. E.) N. O. Č., P. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti oprávnenej, pričom táto bola oprávnená a povinná sa o maloletých starať a spravovať ich majetok. Zároveň zaviazal povinného prispievať na výchovu a výživu D.. H. (Ď.N. O. „.) mesačne sumou vo výške 100,- Eur a na výchovu a výživu D.. O. (Ď. O. „.. I.) mesačne sumou vo výške 50,- Eur, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám oprávnenej (navrhovateľky - matky maloletých). Tým istým rozhodnutím súd na čas po rozvoze zveril D.. X. Č., P. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti povinného a zaviazal oprávnenú (v súdnom konaní navrhovateľka - matka) prispievať na výchovu a výživu maloletého mesačne 50 Eur vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám povinného.

3. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), Súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie, súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávneného. Lehota podľa druhej vety neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak má byť exekúcia vykonaná na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.

4. Podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak zistí rozpor návrhu alebo exekučného titulu s týmto zákonom.

5. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku, návrh na vykonanie exekúcie sa podáva príslušnému súdu a musí obsahovať označenie oprávneného a povinného, ak je účastníkom konania

1. fyzická osoba, označuje sa menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu a dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom,

6. Podľa § 48 ods. 3 písm. c) Exekučného poriadku, Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva príslušnému súdu a musí obsahovať označenie zástupcu oprávneného, a ak návrh podáva viaceru oprávnených, označenie spoločného zástupcu oprávnených.

7. Podľa § 28 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,

b) zastupovanie maloletého dieťaťa,

c) správa majetku maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine, Rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

9. Podľa § 8 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, (1) Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. (2) Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

10. Podľa § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

11. Podľa § 67 C. s. p., Každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony.

12. Podľa § 161 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., (1) Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). (2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

13. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine, Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

16. Exekučné konanie sa začína na návrh, ktorý môže podať iba ten, kto je oprávnený požadovať nárok z exekučného titulu z dôvodu, že povinný nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá (aktívna procesná legitimácia).

17. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonnou povinnosťou, ktorá v sebe zahŕňa právo dieťaťa na výživu a s tým korešpondujúcu povinnosť obidvoch rodičov dieťa vyživovať. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa, nie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Ak si vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou, povinný rodič neplní, dieťa má právo domáhať sa splnenia tejto povinnosti jej núteným výkonom. Pri vymáhaní pohľadávok výživného je teda oprávneným dieťa, v prospech ktorého je výživné priznané, a povinným je rodič, ktorému bola uložená povinnosť platiť výživné. Pri zastupovaní maloletého dieťaťa v exekučnom konaní na vymoženie výživného od povinného rodiča sa pripúšťa, aby pri podaní návrhu na exekúciu dieťa zastupoval druhý rodič (R 21/1981).

18. Vzhľadom na zákonnú povinnosť súdu, ustanovenú v § 53 ods. 1 Exekučného poriadku, súd preskúmal návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Súd v prvom rade prihliadol na to, či sú splnené podmienky za ktorých môže súd konať (ďalej len „procesné podmienky“) v zmysle § 161 C. s. p. Následne skúmal či návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy netrpia niektorou z procesných väd podľa § 48 Exekučného poriadku, ktoré sú dôvodom na zamietnutie návrhu. Okresný súd sa predovšetkým zaoberal otázkou vecnej legitímácie vyplývajúcej z odseku 2 predmetného ustanovenia, ako stavu vyplývajúceho z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva (oprávnenia alebo povinnosti), ktoré je predmetom konania.

19. S poukazom na ustanovenie § 35 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi exekučného konania sú predovšetkým oprávnený a povinný. Vymedzenie ich postavenia v exekučnom konaní je len procesné; rozhodujúce je to, kto sa v návrhu na vykonanie exekúcie označí za oprávneného a koho uvedie ako povinného, bez ohľadu na to, či tomu zodpovedá právny a skutkový stav (aktívna alebo pasívna vecná legitímácia). Vykonanie exekúcie ale prichádza do úvahy len v prospech toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá (aktívna exekučná legitímácia), a len proti tomu, kto je označený ako povinný v exekučnom titule (pasívna exekučná legitímácia). Proti inému než tomu, kto je v exekučnom titule označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v exekučnom titule označený ako oprávnený, možno navrhnúť vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 12.09.2012 sp. zn. 6 Cdo 69/2012).

20. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu-žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (pozri Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.06.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

21. Po oboznámení sa s návrhom na vykonanie exekúcie a jeho prílohami súd zistil, že v návrhu na vykonanie exekúcie je ako oprávnený uvedená G. Č., P. XX.X.XXXX, ktorá podala návrh na vykonanie exekúcie prostredníctvom právneho zástupcu. Výživné je v každom prípade nárokom dieťaťa nie osoby, ktorej deti boli zverené do osobnej starostlivosti. Výživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona. Právo na výživu vzniká dieťaťu narodením, je právom osobnej povahy, nemožno ho preniesť na iného, a to ani na strane povinnej osoby. Pokiaľ je dieťaťo maloleté, návrh na vykonanie exekúcie pre vymáhanie výživného voči jednému z rodičov je v mene dieťaťa oprávnený podať a v konaní ho zastupovať zákonný zástupca - rodič, ktorému bolo zverené do osobnej starostlivosti. Výživné je v každom prípade nárokom dieťaťa (nie rodiča). Platí to aj v prípade maloletého dieťaťa, preto aj keď je rozhodnutím súdu určené, že povinný rodič má platiť výživné maloletého dieťaťa do rúk druhého rodiča (ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti), došlo iba k vymedzeniu subjektu (tzv. platobného miesta), ktorému sa výživné poukazuje, keďže ho nemožno plniť do rúk subjektu nespôsobilého na právne úkony (maloleté dieťa). Takýmto vymedzením rodiča prijímajúceho výživné v mene dieťaťa nespôsobilého na právne úkony, nedochádza k prechodu výživného na tohto rodiča.

22. V danej veci mal súd za nesporné, že oprávnená - matka je zákonným zástupcom maloletej dcéry a predtým bola aj zákonným zástupcom maloletého syna, t.č. plnoletého. Je však úplne irelevantné, či sa návrhom domáhala vymoženia výživného, ktoré bol povinný platiť na mal. dcéru, na syna alebo na oboch. Keby bol syn ešte maloletý, súčasne by bola v jeho mene oprávnenou osobou podať návrh na vykonanie exekúcie o vymoženie zameškaného výživného matka, nebola však oprávnená požadovať splnenie nároku priznaného exekučným titulom ako oprávnená osoba z výživného. Pri vymáhaní výživného je oprávneným dieťa, ktoré má právo domáhať sa splnenia vyživovacej povinnosti jej núteným výkonom. Vo vzťahu k dieťaťu, ktoré už pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie dovŕšilo plnoletosť, matke zaniklo procesné postavenie zákonného zástupcu a teda matka v danom prípade nie je oprávnenou osobou na podanie návrhu na vykonanie exekúcie v prospech plnoletého dieťaťa, nakoľko na tento úkon nebola oprávneným plnoletým synom splnomocnená. Čo sa týka vymáhania výživného pre mal. dcéru a podania návrhu na vykonanie exekúcie platí rovnako, že oprávneným je maloleté dieťa

zastúpené zákonným zástupcom - matkou a teda matka nie je oprávnenou domáhať sa vymoženiu pohľadávky z exekučného titulu.

23. Matke oprávneného Exekučný poriadok postavenie účastníka konania nepriznáva. V takomto prípade matka síce má procesnú subjektivitu podľa § 61 C. s. p., ale nemá vecnú spôsobilosť vystupovať ako účastník, pretože nie je spôsobilá brať na seba práva alebo povinnosti v konkrétnom právnom vzťahu, ktorý je predmetom konania. Ide o prípad na strane oprávnenej, keď nemôže byť nositeľom oprávnenia podľa exekučného titulu, a to pre neexistenciu právneho vzťahu k predmetu konania. V dôsledku chýbajúceho právneho vzťahu oprávnenej k predmetu konania, nie je splnená základná podmienka pre to, aby mohla byť oprávnená nositeľom práv, núteného výkonu ktorých sa domáha. Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím (ZSP č. 49/2001).

24. S poukazom na vyššie uvedené možno konštatovať, že v danom prípade došlo zrejme k nesprávnemu pochopeniu postavenia matky v relevantných hmotno-právnych i procesno-právnych vzťahoch. Výživné nie je výsledkom realizácie právneho vzťahu, ktorého by matka detí bola subjektom v postavení oprávneného. Oprávneným z výživného podľa tretej časti prvej hlavy prvého oddielu Zákona o rodine (§ 62 - § 65) sú výlučne deti. To sa potom odráža v rovine procesno-právnej tak, že aktívne vecne legitimovanými v exekučnom konaní, v ktorom sa vymáha zameškané výživné, sú len deti. Iba z dôvodu nedostatku spôsobilosti maloletých detí na procesno-právne úkony (teda nedostatku procesnej legitímácie) je potrebné, aby boli zastúpené rodičom, ktorý ich je oprávnený zastupovať.

25. Súd poznamenáva, že plnoleté dieťa má však v konaní pred súdom už úplnú procesnú spôsobilosť, čo znamená, že má spôsobilosť samostatne konať a teda aj podať návrh na vykonanie exekúcie pre vymáhanie výživného, a to aj zameškaného výživného za čas, keď bolo ešte maloleté. Zastúpenie plnoletého dieťaťa rodičom, ale už nie ako zákonným zástupcom (s výnimkami ustanovenými zákonom, napr. v prípade zastúpenia ustanoveným opatrovníkom z dôvodu obmedzenia na právne úkony) je prípustné len na základe splnomocnenia, ktoré plnoleté dieťa rodičovi, ktorý nie je povinným, na zastupovanie udelí. Navyše dosiahnutím plnoletosti dieťaťa odpadá aj povinnosť uložená súdnym rozhodnutím platiť výživné do rúk rodiča, pretože plnoleté dieťa má spôsobilosť na právne úkony, a teda aj spôsobilosť samé prijať výživné, ktoré je jeho nárokom.

26. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka - matka nie je oprávnená požadovať splnenie nároku z exekučného titulu ako oprávnená, nakoľko oprávneným je len mal. dcéra a plnoletý syn, súd pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie zistil rozpor návrhu na vykonanie exekúcie s § 48 ods. 2 Exekučného poriadku, preto v súlade s ustanovením § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, návrh oprávneného zamietol.

27. Podľa § 199a ods.1 Exekučného poriadku, trovami oprávneného sú výdavky na zastupovanie v exekučnom konaní v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie a v súvislosti s návrhom povinného na zastavenie exekúcie, výdavky na zaplatený súdny poplatok a hotové výdavky spojené s podaním návrhu na vykonanie exekúcie.

28. Podľa § 199b Exekučného poriadku, oprávnený a povinný v exekučnom konaní platia trovy, ktoré im v konaní vzniknú a trovy svojho zástupcu.

29. Podľa § 199c ods.1 Exekučného poriadku, ak sa exekúcia ukončila z iného dôvodu ako pre vymoženie alebo splnenie vymáhaného nároku povinným a ide o dôvod, ktorý možno oprávnenému pričítať, alebo z dôvodu, pre ktorý prináleží exekútorovi vydať upovedomenie o zastavení exekúcie, platí trovy podľa § 198 ods.2 oprávnený. Ak ide o exekúciu na vymoženie pohľadávky na výživnom pre maloleté dieťa, platí trovy exekúcie zastavenej podľa § 61n ods.1 písm. d) súd.

30. Keďže k zamietnutiu návrhu na vykonanie exekúcie došlo v čase pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keď iba oprávnený je účastníkom exekučného konania, a navyše sám oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie s neodstrániteľnou vadou, pre ktorú súd poverenie na vykonanie exekúcie nevydal, t.j. ide o dôvod, ktorý možno pričítať oprávnenému, súd rozhodol tak, že oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať sťažnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na Okresnom súde Banská Bystrica.

Sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

V sťažnosti musí byť uvedené, ktorému súdu je určená, kto ju podáva, proti ktorému uzneseniu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto uznesenie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa sťažovateľ domáha.

V sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.